

ЕФЕКТИВНІСТЬ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ЖЕРТВАМ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Ворона Надія

Війна в Україні загострила соціальні проблеми, зокрема домашнє насильство, ускладнивши ситуацію для постраждалих та фахівців. Тривалий стрес, матеріальна нестабільність і порушення соціальних зв'язків посилюють вразливість жінок, людей похилого віку та осіб з інвалідністю. Соціальні працівники стикаються з нестачею ресурсів, ризиками для власної безпеки та емоційним вигоранням. Наразі бракує досліджень, які аналізують їхній досвід у воєнних умовах, що утруднює розробку ефективних методів підтримки. Актуальність дослідження полягає у необхідності системного підходу до соціальної роботи з жертвами домашнього насильства та підвищення доступності соціальних послуг [1].

Метою тези є дослідження особливостей і викликів у роботі соціальних працівників, які надають допомогу жертвам домашнього насильства в умовах військових дій в Україні.

Дослідження ефективності надання соціальних послуг проводилося на базі комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Новоушицької селищної ради. Експериментальною базою було охоплено 12 соціальних працівників, які мають практичний досвід роботи з особами, які постраждали від домашнього насильства. В ході дослідження було застосоване авторське анкетування на тему «Оцінка ефективності надання соціальних послуг особам, які стали жертвами домашнього насильства: досвід фахівців із соціальної роботи», а також фокус-групове інтерв'ю на тему «Особливості соціальної підтримки в умовах війни».

Основні перешкоди у наданні соціальних послуг включають надмірне навантаження на працівників (25%) і нестачу кадрів, страх постраждалих перед зверненням (21%), а також фінансові й логістичні проблеми (17%). Недовіра отримувачів (12%) та слабка координація між установами (8%) ускладнюють

ефективну допомогу. Отримані результати свідчать про наявність організаційних та психологічних бар'єрів, які ускладнюють надання ефективної допомоги в кризових умовах.

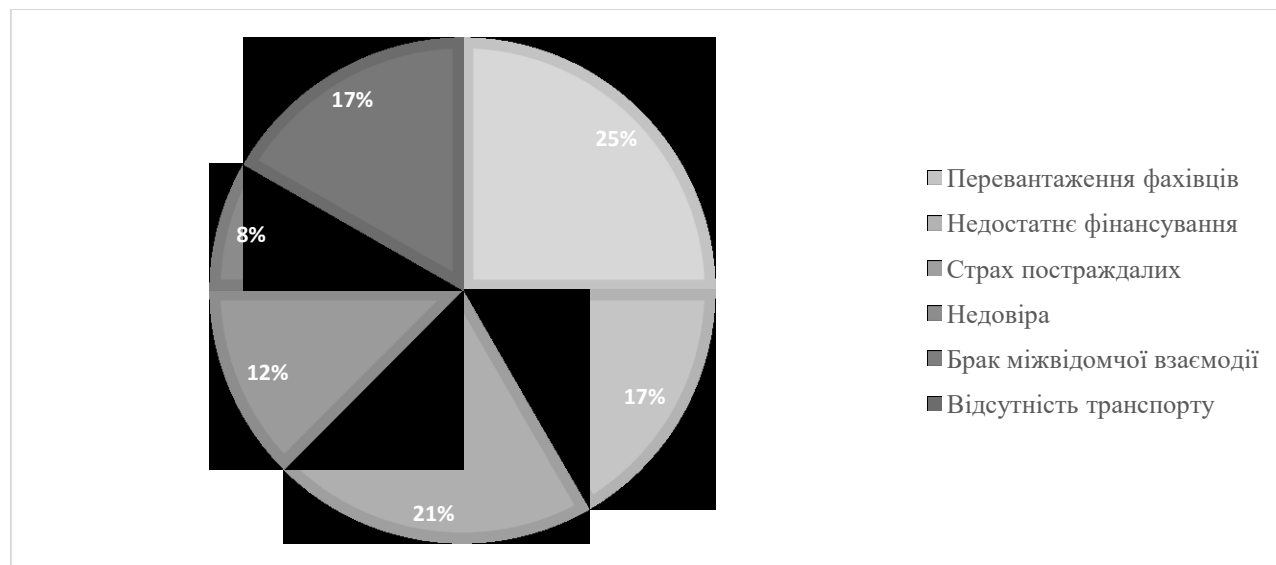

Рис. 1. Відповіді респондентів щодо бар'єрів, які заважають надавати ефективну соціальну допомогу

Професійне вигорання є однією з ключових проблем у діяльності соціальних працівників, що поступово формується внаслідок тривалого психоемоційного перевантаження, високої напруженості, а також надмірної залученості в робочий процес. Згідно з твердженнями британського дослідника М. Буріша, надмірна трудова відданість у поєднанні з емоційним виснаженням може спричинити глибокі внутрішні кризи особистості, які проявляються у відчутті безвиході та екзистенційній порожнечі [1].

В контексті соціальної роботи з жертвами домашнього насильства професійне вигорання набуває особливої актуальності. За результатами анкетування 50% опитаних соціальних працівників час від часу стикаються з емоційним виснаженням на роботі, 33% часто відчувають професійне вигорання, а 17% рідко, але все ж стикаються з перевантаженням під час надання соціальних послуг жертвам домашнього насильства.

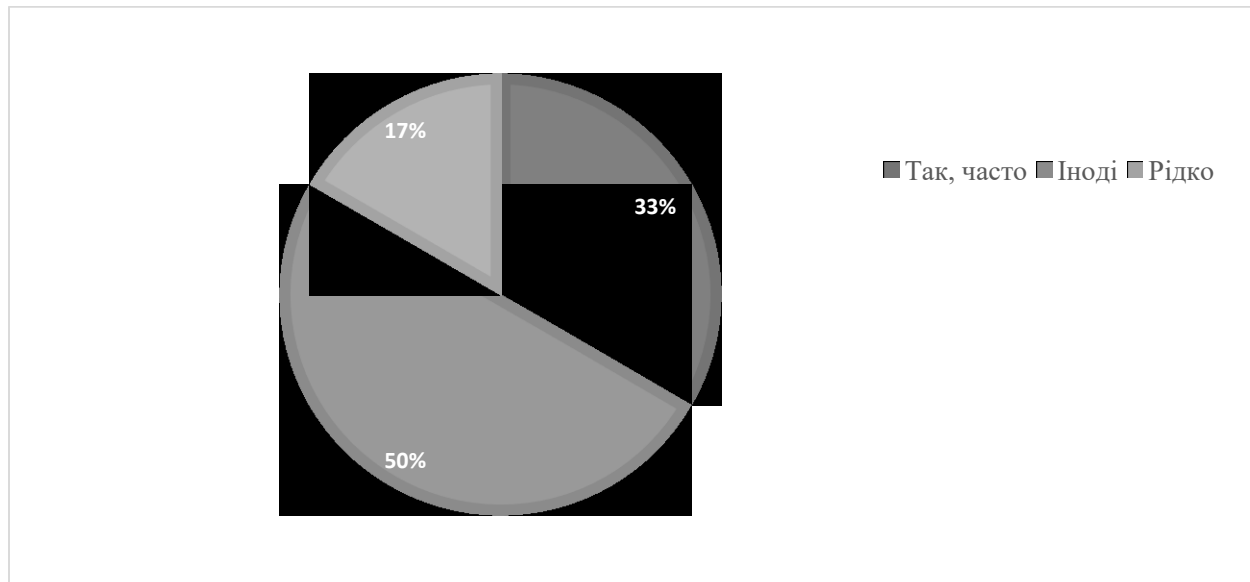

Рис. 2. Показники професійного вигорання соціальних працівників у роботі з жертвами домашнього насильства в умовах війни

Дослідження факторів, що сприяють професійному вигоранню та впровадження системи його профілактики є необхідною умовою забезпечення якості та безперервності надання соціальних послуг постраждалим від домашнього насильства в умовах кризового стану. Шляхами подолання професійного вигорання серед соціальних працівників, які працюють з вразливими категоріями населення, може стати впровадження регулярної супервізії, створення умов для психологічного розвантаження, надання професійної підтримки, проходження курсів та вебінарів з розвитку емоційної стійкості, а також забезпечення належного ресурсного та організаційного середовища. Ці методи допоможуть знизити емоційне виснаження і сприятимуть відновленню мотивації до професійної діяльності.

Список використаних джерел

Бутиліна О.В., Бугай К.Є. Професійне вигорання фахівців із соціальної роботи в умовах воєнного стану. SOCIOПРОСТІР: міждисциплінарний електронний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи, 2022. №12. С. 24-32.